

Álompatak – patakunk, mint ideális élőhely

1. forduló – elméleti feladatsor

7–9. évfolyam részére

Azonosító – Párosítsd a víziállatokat (1-6) a megfelelő elnevezéssel (a-f)! (6 pont)

a) árvaszúnyoglárva

b) szitakötőlárva

c) botpoloska

d) víziászka

e) tegzeslárva

f) csíkbogár

Őshonos-idegenhonos – Döntsd el, hogy a képeken látható vízi élőlények hazánkban őshonosak vagy olyan idegenhonos fajok, amelyek emberi közvetítéssel kerültek hozzánk! Képenként jelöld be a megfelelőt! (10 pont)

vörösfülű ékszerteknős

őshonos

idegenhonos

kecskerák

őshonos

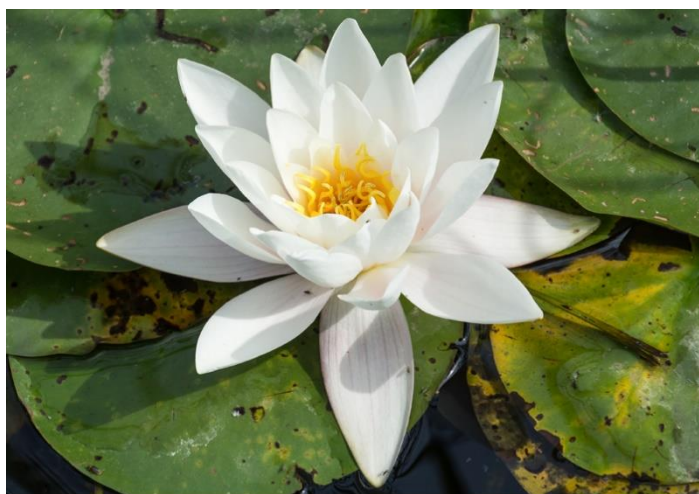
idegenhonos

ezüstkárász

őshonos

idegenhonos

fehér tündérrózsa

őshonos

idegenhonos

törpeharcsa

őshonos

idegenhonos

mocsári teknős

őshonos

idegenhonos

vörös mocsárrák

őshonos

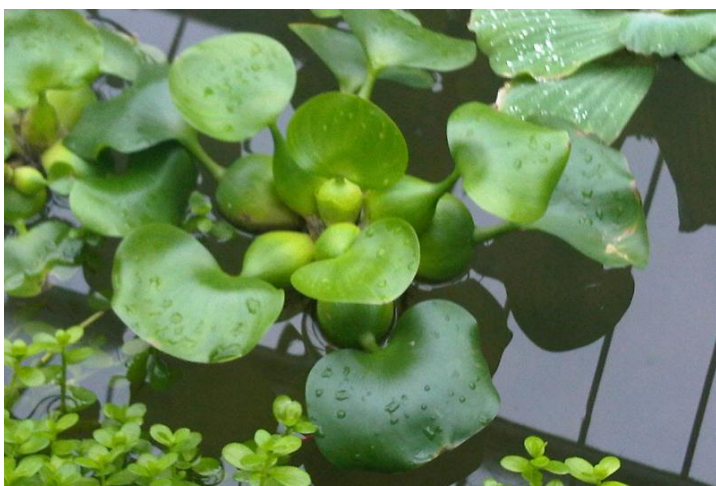
idegenhonos

széles kárász

őshonos

idegenhonos

vízjácint

őshonos

idegenhonos

szürke harcsa

őshonos

idegenhonos

Kire igaz? – Válogasd szét a szitakötőkre és a kérészre vonatkozó sajátosságokat! (8 pont)

- a) Mind a lárvák, mind a kifejlett rovarok ragadozó életmódúak
- b) A kifejlett egyedek nem táplálkoznak, egyetlen feladatuk a szaporodás
- c) A lárvák potrohának két oldalán tracheakopoltyúk vannak, a testvégen 3 hosszú fartoldalék található
- d) A lárvák testvégen 3 levélszerű tracheakopoltyú vagy 3 rövid, tüskeszerű nyúlvány található
- e) Az utolsó lárvaalak előimágóvá vedlik, ami még egy vedlést követően válik ivarérett imágóvá
- f) A kifejlett állatok kiválóan repülnek, zsákmányukat repülés közben ragadják meg
- g) Törékeny testű rovarok, hátulsó pár szárnyuk sokszor kisebb, mint az elülső
- h) A lárvák jellegzetes fogószerve a fej alsó részén található, kiölthető fogóálarc

Hol él? – Párosítsd az élőlényeket a számukra leginkább megfelelő élőhellyel, úgy, hogy kiválasztod az adott élőhelyhez tartozó állatot! (4 pont)

tiszta vízü patak

festőkagyló

hegyi szitakötő

régi csík

tavaszi pajzsosrák

időszakos kisvíz

festőkagyló

hegyi szitakötő

régi csík

tavaszi pajzsosrák

növényzetben gazdag mocsár

festőkakyló

hegyi szitakötő

réti csík

tavaszi pajzsosrák

nagyobb folyó lágy üledékkal

festőkakyló

hegyi szitakötő

réti csík

tavaszi pajzsosrák

Vízinövények – Válaszd ki, hogy az egyes tulajdonságok a hat vízinövény közül melyikre vonatkoznak! Minden növényhez egy állítás tartozik! (6 pont)

Tudományos nevét a görög mitológiából ismert vízi nimfákról kapta

gyékény

Vízigesztenének is nevezik, keményítőben gazdagak termése a régi időkben a szegények eledele volt.

nád

3-4 méter magasra is megnövő, élő lágyszárú, virágzata bugavirágzat.

rucaöröm

Hosszú, keskeny levelű élő növény, virágzata torzsavirágzat, amit gyakran buzogánynak hívnak

vízitők

Víz felszínén úszó levelei elliptikusak, virágai sárgák, gömb alakúak	fehér tündérrózsa
Hármas örvökben elhelyezkedő levelei közül kettő levelei elliptikusak és a víz felszínén lebegnek, a harmadik karéj gyökérszerű és a vízben csüng.	sulyom

Igaz-hamis – Döntsd el, melyik igaz, és melyik hamis az alábbi állítások közül! (12 pont)	
A bűvárpók az egyetlen olyan pókfaj, amely életének jelentős részét a víz alatt tölti.	
A kérészek szájszerve a szipóka, ezzel szűrik meg zsákmányukat és veszik fel a táplálékot.	
A molnárpoloskák speciális felépítésű lábfejükkel képesek a vízfelszínen járni.	
A vízbogarak teljes átalakulással fejlődnek, vagyis a petéből lárva bújik ki, a lárva többszöri vedlés után bebábozódik, majd a bábban történik meg az átalakulás.	
A vízisikló főleg halakkal táplálkozik, míg a kockás sikló leginkább békákat zsákmányol.	
A csípőszúnyogok nőtényei növényi nedveket szívogatnak, hímjei gerincesek vérére szívják.	
Hazánk egyik legnagyobb bogara a közönséges óriáscsibor, amely kifejezetten növényevő, lárvája viszont ragadozó.	
A csigák a vízben lebegő szerves törmelékkel táplálkoznak, ezek kiszűrésével fontos szerepet töltenek be a vizek tisztításában.	
A tegzesek kifejlett egyedei rövid életűek, nem táplálkoznak, egyetlen feladatuk a szaporodás.	
A lópióca vérszívó életmódot folytat, kimondottan emlősök vérére specializálódott.	
A kagylók a téli időszak kivételével folyamatosan építik a héjukat, emiatt annak felszínén, a fák törzséhez hasonlóan, koncentrikus növekedési vonalak jelennek meg.	
A fonálférgesek lapított, lágy testű állatok, amelyek rendkívüli regenerációs képességgel rendelkeznek.	

Kihez tartozik? – Párosítsd a felsorolt vízi gerincteleneket a hozzájuk tartozó módosult lábbal! (4 pont)	
fogólábbá alakult elülső láb	csíkbogarak
ásóláb	vízi botpoloska
csonkláb	tarka kérészek lárvái
szőrös úszóláb	árvaszúnyoglárva